

ความคิดเห็นของข้าราชการพลเรือนสามัญต่อสวัสดิการการรักษาพยาบาลจากรัฐ



นางอัมรรัตน์ เล้าวัฒนากุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาประชากรศาสตร์

วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-334-582-5

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

18 ก.ย. 2545

I 190 110 Δ0

OPINIONS OF GOVERNMENT OFFICIALS ABOUT GOVERNMENT  
HEALTH WELFARE

MRS. ATTARAT LAOWATANAKUL

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements  
for the Degree of Master of Art in Demography  
College of Population Studies  
Chulalongkorn University  
Academic Year 1999  
ISBN 974-334-582-5



อัครวัฒน์ เล้าวัฒนากุล : ความคิดเห็นของข้าราชการพลเรือนสามัญต่อสวัสดิการการรักษา  
พยาบาลจากรัฐ (OPINIONS OF GOVERNMENT OFFICIALS ABOUT GOVERNMENT  
HEALTH WELFARE) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร. สุวัฒนา วิบูลย์เศรษฐ์, 86 หน้า.  
ISBN 974-334-582-5.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยภาวะรับผิดชอบ  
และปัจจัยด้านการทำงานกับความคิดเห็นต่อสวัสดิการการรักษาพยาบาลของข้าราชการพลเรือน และเพื่อศึกษาถึง  
การรักษาพยาบาลและสิทธิเกี่ยวกับสวัสดิการการรักษาพยาบาล รวมทั้งข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับสวัสดิการการรักษา  
พยาบาล ใช้ข้อมูลจากโครงการสำรวจภาวะการครองชีพของข้าราชการพลเรือนสามัญ พ.ศ. 2540 ของสำนักงาน  
สถิติแห่งชาติ ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ข้าราชการพลเรือนสามัญในประเทศไทย จำนวน 8,035 คน (ไม่  
ถ่วงน้ำหนัก) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติไคสแควร์

ผลการศึกษาที่ได้พบว่า ข้าราชการส่วนใหญ่ตอบว่าเข้ารับการรักษาพยาบาลโรงพยาบาลเอกชน คลินิก  
หรือโพลีคลินิก เหตุผลที่ไม่เข้ารับการรักษาในสถานพยาบาลของรัฐ อันดับแรกคือเสียเวลาในการรอนานเกินไป  
อันดับสองคือ ไม่สะดวกในการไปในเวลาราชการ และอันดับที่สามคือไม่ได้รับการบริการที่ดี และข้าราชการส่วนใหญ่  
ตอบว่าสวัสดิการการรักษาพยาบาลยังไม่เหมาะสม ต้องปรับปรุง เหตุผลที่เสนอให้ปรับปรุงอันดับแรกคือ  
ปรับอัตราค่าบริการรักษาพยาบาลสำหรับคนไข้นอกของสถานพยาบาลเอกชนให้สูงขึ้น รองลงมาคือ กำหนดวงเงิน  
สำหรับค่าตรวจสุขภาพของข้าราชการโดยไม่จำกัดสถานพยาบาล ส่วนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย  
ส่วนบุคคล ปัจจัยภาวะรับผิดชอบ และปัจจัยด้านการทำงานกับความคิดเห็นต่อสวัสดิการการรักษาพยาบาลของ  
ข้าราชการพลเรือนสามัญ พบว่า ตัวแปรสถานภาพสมรส การมีผู้อยู่ในอุปการะ ค่าใช้จ่ายโดยปกติของครอบครัว  
เฉลี่ยต่อเดือน การมีหนี้สิน และสภาพการอยู่อาศัย เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ ความสัมพันธ์ที่ได้ส่วนใหญ่  
สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นตัวแปรสถานภาพสมรส และสถานภาพการทำงานของ  
คู่สมรส และเมื่อนำเพศของข้าราชการมาเป็นตัวแปรคุม ผลการศึกษาที่ได้พบว่า ความสัมพันธ์ส่วนใหญ่เป็นความ  
สัมพันธ์ที่แท้จริง ยกเว้นตัวแปรสถานภาพสมรส สถานภาพการทำงานของคู่สมรส สภาพการอยู่อาศัย  
และอายุราชการ

สรุปได้ว่ามีเพียงตัวแปรการมีผู้อยู่ในอุปการะ และการมีหนี้สินเท่านั้นที่เป็นไปตามสมมติฐาน สัมพันธ์กัน  
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเป็นความสัมพันธ์ที่แท้จริงเมื่อใช้เพศเป็นตัวแปรควบคุม และมีเพียง  
ตัวแปรสถานภาพการทำงานของคู่สมรส เท่านั้นที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน สัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่  
ระดับ 0.05 และเป็นความสัมพันธ์ลวง เมื่อใช้เพศเป็นตัวแปรคุม

วิทยาลัยประชากรศาสตร์  
สาขาวิชา ประชากรศาสตร์  
ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิสิต .....  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

ATTARAT LOAWATANAKUL : OPINIONS OF GOVERNMENT OFFICIALS ABOUT  
GOVERNMENT HEALTH WELFARE. THESIS ADVISOR : ASSIS. PROF. SUVATHANA  
VIBULSRESTH, Ph.D. 86 PP. ISBN 974-334-582-5.

The main purpose of the study was to analyze the relationship between personal factors, responsible factors and job related factors and the opinions of government officials about government health welfare. The study was also to study the treatment, the rights related to health welfare. Data used in this study were obtained from the interview of 8,035 government officials from the Survey of Government Welfare and the State of Family Living of Government Officials conducted by the National Statistic Office in 1997.

It was found that most of the government officials had received treatments from private hospitals, clinics and polyclinics. They gave reasons for not using government hospital services as followed: a long waiting time, inconvenience and poor services. The government officials also wanted the government health welfare to be improved. Reasons given were as follows (1) to adjust the out-patient service rate of private hospitals, (2) to specify the budget for health examination and no limitation in choosing hospitals/clinics. The results of the study of the relationships between personal factors, responsible factors and job related factors and the opinions of government officials about health welfare showed that several factors such as marital status, the burden and living condition had impact on the opinions as hypothesized. It was also found that most of the relationships were real correlation after using sex of respondents as control variable except marital status, working status of couple, living condition and duration work.

In conclusion, only the burden and the debt of the government officials were the most significant variables in effecting opinions about health welfare.

วิทยาลัยประชากรศาสตร์  
สาขาวิชา ประชากรศาสตร์  
ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิสิต .....  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

## กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณา และความช่วยเหลือจากหลายๆ ท่าน ผู้เขียนกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒนา วิบูลย์เศรษฐ์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้ให้ความกรุณาให้คำแนะนำดูแลเอาใจใส่ และตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์อย่างสม่ำเสมอ กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญพร ธีระสวัสดิ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. วิไล วงศ์สีปชาติ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พัฒนาวดี ชูโต กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาชี้ประเด็นตลอดจนข้อมูลต่างๆ ที่ใช้ในการศึกษา และตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสมบูรณ์เป็นอย่างดี กราบขอบพระคุณคณาจารย์ของวิทยาลัยประชากรศาสตร์ทุกท่าน ที่กรุณาให้ความรู้ และอบรมสั่งสอนแก่ผู้เขียนจนสำเร็จการศึกษา

นอกจากนี้ผู้เขียนขอบพระคุณสำนักงานสถิติแห่งชาติ และเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อมูลโครงการสำรวจภาวะการครองชีพของข้าราชการพลเรือนสามัญ พ.ศ. 2540 ที่ได้ให้การสนับสนุน โดยให้การอนุเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา และแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลในครั้งนี้

ขอบคุณเจ้าหน้าที่วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่กรุณาสอบถามถึงผลการดำเนินงานและให้กำลังใจในการดำเนินงาน รวมทั้งให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลเป็นอย่างดีตลอดมา

ท้ายที่สุดนี้ กราบระลึกถึงพระคุณคุณแม่ เป็นอย่างสูงที่ได้สั่งสอนให้ผู้เขียนมีความฝึกฝนในการศึกษา สนับสนุน ดูแลและให้กำลังใจตลอดมา ขอขอบคุณพี่ๆ น้องๆ และเพื่อนๆ ทุกคน ที่ได้ให้ความเอื้อเฟื้อในด้านต่างๆ และเป็นกำลังใจในทุกๆ ด้าน จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

อัฒรัตน์ เล้าวัฒนากุล

## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่	
1. บทนำ	
1.1 ความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
1.3 แนวคิดเชิงทฤษฎีและกรอบแนวคิดในการศึกษา.....	3
1.4 ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
1.5 สมมติฐานการวิจัย.....	17
1.6 ขอบเขตและข้อจำกัดในการศึกษา.....	18
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	18
2 ระเบียบวิธีวิจัย และลักษณะทั่วไปของข้อมูล	
2.1 แหล่งข้อมูล วิธีการเลือกตัวอย่าง และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	19
2.2 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา.....	20
2.3 คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา.....	23
2.4 การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล.....	24
2.5 ลักษณะทั่วไปของข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา.....	24
3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
3.1 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการการรักษายาบาล.....	34
3.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของข้าราชการพลเรือนสามัญ ต่อสวัสดิการการรักษายาบาลกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยภาระรับผิดชอบ และปัจจัยด้านการทำงาน.....	45
4 สรุป และข้อเสนอแนะ	
4.1 สรุปผลงานวิจัย.....	67
4.2 ข้อเสนอแนะ.....	75

## สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
รายการอ้างอิง.....	77
ภาคผนวก.....	82
ประวัติผู้เขียน.....	86



## สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 การกระจายร้อยละของข้าราชการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และเพศ.....	26
2 การกระจายร้อยละของข้าราชการ จำแนกตามปัจจัยการรับผิดชอบ และเพศ.....	30
3 การกระจายร้อยละของข้าราชการ จำแนกตามปัจจัยด้านการทำงาน และเพศ.....	33
4 การกระจายร้อยละของข้าราชการ จำแนกตามสถานพยาบาลที่เข้ารับการรักษา และเพศ.....	35
5 การกระจายร้อยละของข้าราชการ จำแนกตามเหตุผลที่ไม่เข้ารับการรักษา ในโรงพยาบาลของรัฐ และเพศ.....	36
6 การกระจายร้อยละของข้าราชการ จำแนกตามการเข้ารับการรักษา ในสถานพยาบาลเอกชน ในรอบ 12 เดือน ก่อนการสำรวจ และเพศ.....	38
7 การกระจายร้อยละของข้าราชการ จำแนกตามค่าใช้จ่ายในการเข้ารับการรักษา ในสถานพยาบาลเอกชน ในรอบ 12 เดือน ก่อนการสำรวจ และเพศ.....	39
8 การกระจายร้อยละของข้าราชการ จำแนกตามความคิดเห็นต่อสวัสดิการค่ารักษาพยาบาล และเพศ.....	40
9 การกระจายร้อยละของข้าราชการ ที่คิดว่าสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลที่มีอยู่ ไม่เหมาะสม จำแนกตามเหตุผลที่เสนอให้ปรับปรุง อันดับแรก และเพศ.....	42
10 การกระจายร้อยละของข้าราชการ ที่คิดว่าสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลที่มีอยู่ ไม่เหมาะสม จำแนกตามเหตุผลที่เสนอให้ปรับปรุง อันดับสอง และเพศ.....	43
11 การกระจายร้อยละของข้าราชการ ที่คิดว่าสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลที่มีอยู่ ไม่เหมาะสม จำแนกตามเหตุผลที่เสนอให้ปรับปรุง อันดับสาม และเพศ.....	44
12 การกระจายร้อยละของข้าราชการ จำแนกตามความคิดเห็นต่อสวัสดิการ การรักษาพยาบาล อายุ และเพศ.....	46
13 การกระจายร้อยละของข้าราชการ จำแนกตามความคิดเห็นต่อสวัสดิการ การรักษาพยาบาล สถานภาพสมรส และเพศ.....	49
14 การกระจายร้อยละของข้าราชการ จำแนกตามความคิดเห็นต่อสวัสดิการ การรักษาพยาบาล ระดับการศึกษา และเพศ.....	51
15 การกระจายร้อยละของข้าราชการ จำแนกตามความคิดเห็นต่อสวัสดิการ การรักษาพยาบาล การมีผู้อยู่ในอุปการะ และเพศ.....	52
16 การกระจายร้อยละของข้าราชการ จำแนกตามความคิดเห็นต่อสวัสดิการ การรักษาพยาบาล สถานภาพการทำงานของคู่สมรส และเพศ.....	54

## สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
17	การกระจายร้อยละของข้าราชการ จำแนกตามความคิดเห็นต่อสวัสดิการ การรักษาพยาบาล รายได้ของครอบครัวโดยเฉลี่ยต่อเดือน และเพศ.....56
18	การกระจายร้อยละของข้าราชการ จำแนกตามความคิดเห็นต่อสวัสดิการ การรักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายโดยปกติของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน และเพศ.....58
19	การกระจายร้อยละของข้าราชการ จำแนกตามความคิดเห็นต่อสวัสดิการ การรักษาพยาบาล การมีหนี้สิน และเพศ.....60
20	การกระจายร้อยละของข้าราชการ จำแนกตามความคิดเห็นต่อสวัสดิการ การรักษาพยาบาล สภาพการอยู่อาศัย และเพศ.....62
21	การกระจายร้อยละของข้าราชการ จำแนกตามความคิดเห็นต่อสวัสดิการ การรักษาพยาบาล ระดับงาน และเพศ.....63
22	การกระจายร้อยละของข้าราชการ จำแนกตามความคิดเห็นต่อสวัสดิการ การรักษาพยาบาล อายุราชการ และเพศ.....66
23	สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยการรับผิดชอบ และปัจจัยด้านการทำงานกับความคิดเห็นต่อสวัสดิการการรักษาพยาบาล.....74